

סטודנטים

"סטודנט" באוניברסיטה הפתוחה הוא מי שלמד קורס אקדמי אחד לפחות בשנה מסוימת. סך כל הסטודנטים מתייחס אל מספר האנשים הלומדים באו"פ. בנתונים על הסטודנטים, סטודנט שנרשם לשני קורסים או יותר נספר פעם אחת בלבד.

בשנת תשע"ו למדו בקורסים לתואר ראשון 42,266 סטודנטים, לעומת 42,865 בשנת תשע"ה. עוד 3,717 סטודנטים היו רשומים השנה לעבודות סמינריוניות בלבד. 13,253 מהסטודנטים לתואר ראשון בשנה זו (31%) היו סטודנטים חדשים.

לקראת תואר שני למדו השנה 3,114 סטודנטים (לרבות לימודי השלמה) לעומת 3,296 בתשע"ה. עוד 98 סטודנטים היו רשומים לעבודות סמינריוניות בלבד. 26 היו רשומים לעבודות מסכמות ו-70 נוספים לעבודות תזה.

שיטת הלימודים באו"פ אינה מחייבת את הסטודנט לתואר ראשון לבחור תכנית מובנית התחומה בזמן. לפיכך הוחלט להציג, בצד המספרים המוחלטים, גם נתונים שיאפשרו להשוות לנתוני סטודנטים הלומדים תכנית מלאה לתואר (FTE = Full Time Equivalent). החישוב מבוסס על מספר ההרשמות לקורסים בשנה נתונה, והוא מחולק בפקטור המבטא את מספר ההרשמות השנתי שבאמצעותו סטודנט יכול לסיים לימודים לתואר בוגר בארבע שנים. במונחי FTE למדו באוניברסיטה הפתוחה בתשע"ו 24,546 סטודנטים לתואר ראשון (לעומת 25,019 בתשע"ה).

מלגות

בשנת תשע"ו הוענקו 4,410 מלגות, מהן 3,700 מלגות סיוע כלכלי.

הצטיינות בלימודים

בשנת תשע"ה 302 סטודנטים (מהם 39 שלמדו לתואר שני) נכללו ברשימת מצטייני הנשיא, ו-1,179 סטודנטים (מהם 190 שלמדו לתואר שני) נכללו ברשימה של מצטייני דיקן הלימודים. בתשע"ה שיעורם של מצטייני הנשיא מכלל הסטודנטים באו"פ היה 0.7%, ושיעורם של מצטייני הדיקן מכלל הסטודנטים היה 2.6%.

סיפורה של סטודנטית מצטיינת נשיא

התבררו ככלי יעיל לטפח את הילדים, שבקידומם אני רואה את הייעוד שלי, ובסופו של דבר בחרתי במסלול זה.

מרכז הלימוד בנופה הקסום של טבריה והצוות המסור שבו יצרו אצלי מוטיבציה להתמיד להשתתף במפגשים פנים-אל-פנים. קבוצת הלימוד המגוונת גרמה לי להרגיש בנוח עם כל הפחות מוכר ומקובל שאני מייצגת. הגעתי כדי ללמוד ולמפרע רכשתי גם יידי אמת. כששואלים אותי, איך אפשר ללמוד וגם להיות אימא למשפחה ברוכת ילדים?, אני מתקשה להבין איך אפשר אחרת. למידה מרחוק מחייבת תמיכה מקרוב. בעלי והילדים המקסימים שבהם בורכתי הם עבורי מעגל תמיכה ללא גבולות. מיומנויות שדרושות להכנת ממ"ן לא שונות כל כך ממה שדרוש כדי לגדל ילד. צריך התמדה, מסירות, התמקדות בחיובי, אורך רוח (גם כשיש אתגרים בדרך) ולפעמים לא ישנים בלילה."

אביטל קסלר, אם לחמישה מקריית שמונה, לומדת תואר שני בחינוך במגמת טכנולוגיות ומערכות למידה ומובילה את הפרויקט "חדר כושר לחשיבה" לקידום חשיבה בקרב ילדים שהוגדרו "לקויי למידה".

"לאו"פ הגעתי במקרה, כמעט בטעות. לא היה לי אמון בממסד אקדמי באופן כללי. הייתי בטוחה שלא אתקבל בגלל הדעות הפחות מקובלות שיש לי בתפיסה החינוכית. גם כאשר התקבלתי, לא הייתי בטוחה שאצליח. ככל שהמסטר הראשון התקדם, הבנתי שהגעתי למקום הנכון. אט אט התחיל לחזור האמון באקדמיה ובמקביל גם בעצמי. למדתי אצל מנחים ומרכזי קורסים מקסימים, מקצועיים ולפני הכול בני אדם מהמעלה הראשונה. להפתעתי, קיבלתי הערכה חיובית על דעותי השונות לעתים, ולמדתי רבות גם מבעלי דעות שונות משלי. יחס רציני ומכבד לסטודנטים באו"פ מפתיע ומרגש אותי כל פעם מחדש. ה'טכנולוגיות' שמהן כל כך חששתי,

קבוצות אוכלוסייה ייחודיות

מספר סטודנטים*	אוכלוסייה
6,390	דוברי ערבית
1,124	תלמידי תיכון
647	חיילים בשירות חובה
1,300	חרדים**
690	בעלי צרכים מיוחדים
747	תלמידי חו"ל
72	אסירים

* סטודנטים לתואר ראשון.

** על פי פרסום הלמ"ס "השכלה גבוהה בישראל - נתונים נבחרים

לשנת תשע"ו" (6/11/2016).

תקופתי בנושאי נגישות המופץ לכלל עובדי האוניברסיטה הפתוחה.

קידום יוצאי אתיופיה באוניברסיטה הפתוחה

לאחר בירור צרכים ותהליך חשיבה מוסדי מתמשך חנכה האוניברסיטה הפתוחה בשנת הלימודים תשע"ו תכנית סיוע לסטודנטים ממוצא אתיופי. במסגרת התכנית יענקו ליווי ותמיכה אקדמיים וחברתיים לסטודנטים יוצאי אתיופיה, תוך ניצול מאפייניה הייחודיים של האוניברסיטה הפתוחה. התכנית מתמקדת בחיזוק מיומנויות אקדמיות ואישיות ובעידוד ההתמדה בלימודים. התכנית מעמידה לרשות הסטודנטים מעטפת תמיכה רחבה ומותאמת אישית: סיוע כלכלי, הדרכה בלימודים, יעוץ והכוון אקדמי, ליווי ותמיכה אישיים וכן סדנאות שונות.

בשנת תשע"ו ליוותה התכנית כ־80 סטודנטים יוצאי אתיופיה הלומדים באוניברסיטה הפתוחה.

תלמידי תיכון

1,189 תלמידי תיכון בכיתות ט-יב מ־145 בתי ספר למדו בשנת תשע"ו לימודים אקדמיים לתואר (עלייה של כ־100 סטודנטים בהשוואה לשנת תשע"ה). 37 תלמידים קיבלו תעודת מצטייני דיקן ו־17 תלמידים קיבלו תעודה ומלגת מצטיין נשיא. 44 סטודנטים שהחלו את לימודיהם באו"פ כתלמידי תיכון קיבלו השנה תעודת בוגר. 20 מהם סיימו בהצטיינות יתרה ובהצטיינות.

שנת תשע"ו הייתה שנתה הרביעית של התכנית "אקדמיה בתיכון". התכנית, בשיתוף משרד החינוך, מאפשרת לימודים לתואר בתמיכת בית הספר ומשרד החינוך והמרת בחינות בגרות בקורסים של האו"פ. 990 תלמידי התיכון למדו במסגרת התכנית (כ־20% יותר מבתשע"ה). ל־193 מתלמידי התכנית הוענקו מטעם משרד החינוך תעודות ומלגות הצטיינות על הישגיהם בשנת תשע"ה בטקס חגיגי שהתקיים באו"פ במאי 2016. 427 תלמידי תיכון רשומים להמרת בגריות. 131 תלמידים הצליחו לסיים עד סוף כיתה יב לפחות מחצית מחובות הלימודים לתואר, ו־35 מהם ביקשו לדחות את שירותם הצבאי בשנה כדי לסיים את התואר באו"פ.

סטודנטים עם צרכים מיוחדים

בשנת תשע"ו למדו 747 סטודנטים עם מוגבלות כלשהי, מהם 54 סטודנטים עם מוגבלות בשמיעה, 71 סטודנטים עם מוגבלות בראייה, 222 עם מוגבלות פיזיות או מוטוריות ו־328 סטודנטים הסובלים ממוחלות כרוניות. חומרי הלימוד הונגשו עבורם, והם קיבלו תנאי בחינה מותאמים.

סטודנטיות בהיריון ולאחר לידה

בהתאם לחוק זכויות הסטודנט ולנוהל המל"ג בדבר התאמות בתנאי למידה ובחינה עקב טיפולי פוריות, היריון, לידה, אימוץ או קבלת ילד למשמורת או אומנה אושרו פניותיהן של 820 סטודנטיות לקבלת התאמות. בכל סמסטר אנו מפנים את תשומת הלב של הסטודנטים להוראות החוק.

תקנות נגישות השירות ושילוב סטודנטים עם מוגבלות באו"פ

בשנת 1998 נחקק חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, במטרה לקדם את שילובם המלא של אנשים עם מוגבלות בחברה ובקהילה. על פי החוק, שירות נגיש לאנשים עם מוגבלות הוא שירות הנותן מענה לצורכיהם ומאפשר להם לקבל אותו באופן שוויוני ומכובד בדומה לאנשים ללא מוגבלות.

מדור נגישות בדיקנט הסטודנטים מקדם פעילויות הנגשה מגוונות בתחומי התשתיות והבינוי ובתחום השירות. בתשע"ו התקבלו אישורי נגישות לחמישה מרכזי הלימוד הגדולים של האוניברסיטה הפתוחה. כמו כן הושק הנגישאו"פ, מידעון

הדרכה בלמידה

שיפור ההוראה והלמידה: הוכנה תכנית עבודה ראשונית לשיפור תהליכי ההוראה והלמידה באו"פ על ידי הגדרה של תוצרי למידה. החל תהליך הכשרה של צוות המדריכים ביחידה להובלת תהליכים אלה.

פיתוח סדנאות וחומרי למידה: פותחה "סדנת הכנה לסטטיסטיקה: מיומנויות חשובות", המיועדת לסטודנטים הנרשמים לקורס "מבוא לסטטיסטיקה לתלמידי מדעי החברה א". הסדנה פועלת בשלב זה בחמישה מרכזי לימוד.

שירותי הדרכה בלמידה בהוראה מרחוק: בשנה האחרונה הוצעה הסדנה "ממטלה לבחינה" לסטודנטים בפריפריה באמצעות טכנולוגיית זום. כמו כן מוצעות לסטודנטים הדרכות אישיות בטכנולוגיה זו.

סרטוני הדרכה בלמידה: פותחו סרטונים המתמקדים בשילוב אסטרטגיות למידה בהנחיה מרחוק.

סדנאות לסטודנטים בבית הספר לשלטון המקומי: בנוסף לסדנת הכתיבה המיועדת לסטודנטים חדשים בתכנית, מוצע לסטודנטים בסמסטר השלישי ללימודיהם, שבו הם נדרשים לכתוב עבודה, מפגש העוסק בכתיבת עבודות.

התמדה בדרך לסיום הלימודים

השנה החליטה האו"פ להפוך את נושא ההתמדה בלימודים עד לקבלת התואר ליעד אסטרטגי כלל-מערכתי של האוניברסיטה. התייחסות להתמדה כיעד אסטרטגי מקפלת בתוכה שינוי תפיסתי של תפקיד יחידת ההתמדה לסיום לימודים עד כה מטיפול בסטודנט ה"נושר" לעידוד והגברת ההתמדה של סטודנטים פעילים, משלב ההרשמה ועד סיום התואר. היחידה תפעל כגורם מתכלל בעל הסמכות והידע בנושא בין כל יחידות האו"פ, מתוך כוונה לייצר מדיניות יזומה של פעולות מעודדות התמדה כחלק אינטגרלי מנהלי העבודה באו"פ.

שיפור השירות לסטודנטים

הרשמת סטודנטים במרכזי הלימוד באמצעות QR CODE: במרכזי הלימוד הוצבו כרזות עם כתובת אתר אינטרנט ו-QR CODE לסריקה באמצעות טלפון חכם. המועמדים

שמגיעים למרכז הלימוד סורקים את הקוד או מזינים את כתובת האתר ויכולים להשלים את ההרשמה באופן עצמאי. הפיתוח החדש מייעל את תהליך ההרשמה, מצמצם את היקף השינוע של הטפסים ממרכזי הלימוד למרכז ההרשמה במשרדי האו"פ ברעננה, חוסך את הצורך בהקלדתם במרכז ההרשמה וכך מצמצם את הזמן הנדרש לקליטת ההרשמות של הסטודנטים במערכת. כמו כן פיתוח זה מאפשר למרכז הלימוד לשמור על קשר עם הסטודנטים.

אזור אישי (MyOP): באתר הבית ובאופורטל שולבה אפליקציה חדשה, MyOP - אזור אישי המציג את כל המערכות והשירותים של האו"פ במרכז, בהתאמה להרשאות ולמאפייני המשתמש מכל מקום, בכל זמן ובכל ערוץ.

אתר הבית בערבית: פותח אתר חדש המיועד לקהל היעד של מתעניינים דוברי ערבית.

מערכת "מתחברים בקלות": המערכת מאפשרת למשתמשים לקבוע, לשנות או לשחזר ססמה וקוד אישי בצורה מקוונת בתהליך קצר וידידותי, מהאינטראקציה הראשונה עם האו"פ. אבטחת ההזדהות מבוססת, בין היתר, על שליחת קישור ייעודי למערכת בדוא"ל וכן על שליחת קוד אימות אישי במסרון לטלפון הנייד.

שיפור תהליך ההודעה לסטודנטים בדבר קבלת חבילה בסניפי הדואר: גובשה שיטה חדשה שבמסגרתה הסטודנטים מקבלים הודעה על חבילה המיועדת להם באמצעות מסרון למכשיר הנייד. כך מתקצר זמן ההמתנה להודעה בכתב שהופצה בעבר בדואר.

השמה והכוון תעסוקתי

השנה עלה לאוויר אתר חדש העוסק בתעסוקה ובקריירה - אופג'וב. באתר יש גישה למערכת לחיפוש עבודה, מידע על משרות חדשות, אירועים, כנסים וסדנאות, קורסים מקוונים בנושא קריירה ופיתוח אישי, וכן טיפים וכתבות. במערכת לחיפוש עבודה רשומים מעל 4,000 סטודנטים ומעל 1,000 בוגרים דורשי עבודה. יותר מ-2,000 מעסיקים מציעים בה משרות המתעדכנות מדי יום. מדור אופג'וב קיים השנה שלוש סדנאות לפיתוח קריירה, והחלה מסורת של משלוח ניוזלטר בנושא תעסוקה וקריירה לכלל הסטודנטים ולבוגרים טריים.

אגודת הסטודנטים

האגודה ממשיכה לשפר את השירות ואת חוויית הלימודים לסטודנטים כקבוצה וכפרטים. פעילותה שוב הגיעה השנה לשיא ביום הסטודנט. האגודה חילקה מעל ל-80 מלגות על פעילות התנדבותית בקמפוסים, עזרה בקהילה, מלגות למשרתי מילואים ועוד. פעילויות ופרויקטים שכבר מזמן הפכו למסורת, נמשכו גם השנה, בהם המסע לפולין, סדנאות ה"דיבייט" הפופולריות, פרויקט "מצדיעים למילואים", שיתוף הפעולה עם פרויקט "תגלית", שירותי מרתונים לימודיים, קורסי העשרה וייעוץ משפטי חנים לסטודנטים. כמו כן נוספו מיזמים חדשים: מועדון "או"פורטיוניטי" הנותן הזדמנויות ליצירת שיתוף פעולה ופרסום לסטודנטים אמנים ובעלי עסקים קטנים; סמינרים להעצמה נשית שנערכו בבית ברל. השנה הוקמו שלושה מועדונים לסטודנטים בעלי עניין משותף: "או"פלה" לסטודנטים הורים לילדים, "מועדון הנדל"ן" לסטודנטים המבקשים להבין את תחום הנדל"ן בארץ ובחול"ל ולהתמקצע בו וכן מועדון "מודל האו"ם".

בתשע"ו הוקדשה תשומת לב מיוחדת לנושא הפעילות ההתנדבותית של הסטודנטים: פרויקט "זכור וכבד" למען ניצולי שואה, השתתפות ב"יום המעשים הטובים", פעילויות בבתי חולים עם עמותת "שישי שמח" ו"סחב"ק" – פרויקט הדגל החדש של האגודה שמפגיש בין סטודנטים מתנדבים ומרכז את הפעילות הקהילתית. האגודה שמה לה למטרה להמשיך ולהרחיב את העשייה בתחום זה ואת שיתופי הפעולה שלה עם עמותות שונות.

לקראת תום שנת הלימודים נערכו בחירות למועצת אגודת הסטודנטים, והנהלה חדשה נכנסה לתפקידה. הנהלה זו מבקשת למנף ולהרחיב את מגוון הפעילויות ולהגדיל את מספר הסטודנטים שלוקחים בהן חלק. היא שואפת לייצוגיות ולהגברה של תחושת השייכות של כלל הסטודנטים ומבטיחה להמשיך להעניק להם אוזן קשבת ולהיות עבורם בית חם בתקופת הלימודים.

ספורט באוניברסיטה הפתוחה

השנה הובילו את הישגים הקבוצתיים של האו"פ נבחרות הסקווש (גברים), ג'ודו (נשים) ומכשירי חתירה (נשים), והן זכו במקום הראשון במשחקי אס"א הבין-לאומיים. נבחרת הגברים בטניס זכתה במקום השני, ונבחרת הגברים בטניס שולחן קטפה את המקום השלישי הקבוצתי (ואת המקום השני בזוגות). נבחרת הדיבייט זכתה במקום הקבוצתי השלישי (והמוסדי הרביעי), נבחרת הגברים בג'ודו זכתה במקום השלישי ונבחרת השחמט זכתה במקום הרביעי. בנוסף לזכויות הקבוצתיות זכו ספורטאי האו"פ במדליות זהב אישיות בג'ודו (נשים וגברים) ובטניס שולחן (גברים), במדליות כסף וארד במקצועות הללו, ובמדליות נוספות בסקווש ובשחמט. ספורטאי האו"פ השתתפו גם בתחרויות כדורסל 3x3 לנשים ובכדורעף חופים 2x2 לנשים ולגברים. בסיכום משחקי אס"א הבין-לאומיים ה-48 דורגו ספורטאי האו"פ במקום ה-15 בדירוג הכללי מבין 30 מוסדות להשכלה גבוהה בארץ שהשתתפו במשחקים. גם השנה התקיימו אליפויות פנימיות של האו"פ, לסטודנטים ולעובדים, בשחמט, בטניס שולחן, בבאולינג, בדיבייט, במכשירי חתירה, בטניס ובסקווש.

8 סטודנטיות ו-24 סטודנטים קיבלו השנה תעודות הצטיינות של דיקן הסטודנטים ומלגות לימודים בשיעורים שונים על הישגיהם בייצוג האו"פ בתחרויות. יש לציין בשמחה ובגאווה כי במשחקים האולימפיים שהתקיימו השנה בריו, ברזיל, השתתפו שתי ג'ודאיות שלומדות באו"פ – גילי כהן וירדן גרבי, שזכתה במדליית ארד.